

**Корупційні та пов'язані з корупцією
правопорушення, їх види.**

**Відповідальність за корупційні або пов'язані
з корупцією правопорушення та усунення їх
наслідків.**

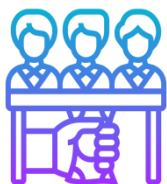
Відповідальність за порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів та обмежень щодо запобігання корупції

За порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів та інших обмежень щодо запобігання корупції особа може бути притягнута, зокрема, до адміністративної та дисциплінарної відповідальності.

Кримінальна відповідальність

В окремих випадках вчинення дій та/або прийняття рішень в умовах конфлікту інтересів може містити ознаки складу одного з корупційних кримінальних правопорушень, перелік яких наведено у примітці до ст. 45 КК.

Ознаки конфлікту інтересів у складі кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 364 КК:

- використання влади та службового становища всупереч інтересам служби (в об'єктивній стороні складу);

- мета одержання неправомірної вигоди (у суб'єктивній стороні складу).

Адміністративна відповідальність

Порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності (ст. 172-4 КУпАП):

за порушення особою встановлених законом обмежень щодо зайняття іншою оплачуваною діяльністю (крім викладацької, наукової та творчої діяльності, медичної та суддівської практики, інструкторської практики із спорту) або підприємницькою діяльністю;

– штраф від 5 100 до 8 500 гривень з конфіскацією отриманого доходу від підприємницької діяльності чи винагороди від роботи за сумісництвом;

за порушення особою встановлених законом обмежень щодо входження до складу правління, інших виконавчих чи контрольних органів, чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку (крім випадків, коли особа здійснює функції з управління акціями (частками, паями), що належать державі чи територіальній громаді, та представляє інтереси держави чи територіальної громади в раді (спостережній раді), ревізійній комісії господарської організації),

– штраф від 5 100 до 8 500 гривень з конфіскацією отриманого доходу від такої діяльності ;

за будь-яку із вищевказаних дій, вчинену особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж порушення,

– штраф від 8 500 до 13 600 гривень з конфіскацією отриманого доходу чи винагороди та з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на 1 рік.

Адміністративна відповідальність

Порушення обмежень щодо одержання подарунків (ст. 172-5 КУпАП):

за порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків,

– штраф від 1 700 до 3 400 гривень із конфіскацією такого подарунка;

за таку саму дію, вчинену особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за таке ж порушення,

– штраф від 3 400 до 6 800 гривень із конфіскацією такого дарунка (пожертви) та з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на 1 рік;

Адміністративна відповідальність

Порушення окремих вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів (ст. 172-7 КУпАП):

за неповідомлення особою у встановлених законом випадках та порядку про наявність у неї реального конфлікту інтересів,

– штраф від 1 700 до 3 400 гривень;

вчинення дій чи прийняття рішень в умовах реального конфлікту інтересів,

– штраф від 3 400 до 6 800 гривень;

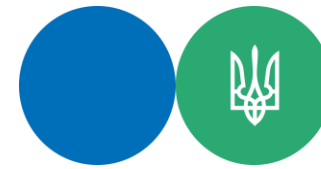
будь-яка із вищевказаних дій, вчинена особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж порушення,

– штраф від 6 800 до 13 600 гривень з конфіскацією отриманого доходу чи винагороди та з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на 1 рік .

Особа, щодо якої складено протокол про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, може бути відсторонена від виконання службових повноважень за рішенням керівника органу (установи, підприємства, організації), в якому вона працює, до закінчення розгляду справи судом.

У разі закриття провадження у справі про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, у зв'язку з відсутністю події або складу адміністративного правопорушення особі, відстороненій від виконання службових повноважень, відшкодовується середній заробіток за час вимушеного прогулу, зумовленого таким відстороненням.

Дисциплінарна відповідальність

- ❖ неповідомлення особою безпосереднього керівника про наявність у неї потенційного конфлікту інтересів;
- ❖ невжиття керівником заходів щодо врегулювання конфлікту інтересів у підлеглому;
- ❖ порушення вимог щодо передачі в управління корпоративних прав чи порушення особою строків такої передачі, неповідомлення чи порушення строку повідомлення Національного агентства про таку передачу в управління підприємств та корпоративних прав, ненадання до Національного агентства нотаріально завіреної копії договору про таку передачу.

Службове розслідування (ч. 3 ст. 65-1 Закону України «Про запобігання корупції»)

- для виявлення причин і умов, що сприяли вчиненню правопорушення або невиконання вимог Закону в інший спосіб;
- за поданням спеціально уповноваженого суб'єкта у сфері протидії корупції або приписом Національного агентства;
- за рішенням керівника органу, підприємства, установи, організації, де працює особа, яка вчинила таке правопорушення;
- у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Усунення наслідків правопорушень, пов'язаних з корупцією

Важливо. Нормативно-правові акти, рішення, видані (прийняті) з порушенням вимог Закону, підлягають скасуванню або можуть бути визнані незаконними в судовому порядку за заявою будь-якої зацікавленої особи, а також прокурора, органу державної влади, органу місцевого самоврядування.

Правочин, укладений внаслідок порушення вимог Закону, може бути визнаний судом недійсним.

Відповідальність за порушення вимог фінансового контролю

За порушення вимог фінансового контролю особа може бути притягнута до кримінальної, адміністративної та дисциплінарної відповідальності.

Кримінальна відповідальність

Неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (ст. 366-3 КК України):

за умисне неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування,

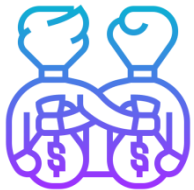

– штраф від 42 500 до 51 000 гривень або громадські роботи на строк від 150 до 240 годин, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років (діє з 30.12.2020) або обмеженням волі на строк до двох років, або позбавленням волі строком на 1 рік (діє з 21.07.2021).

Кримінальна відповідальність

Декларування недостовірної інформації (ст. 366-2 КК України):

за умисне внесення суб'єктом декларування завідомо недостовірних відомостей до декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, якщо такі відомості відрізняються від достовірних на суму від 500 до 2000 ПМ для працездатних осіб* *(встановлених на дату подання декларації),*

– штраф від 51 000 до 68 000 гривень **або** громадські роботи на строк від 150 до 240 годин, **або** обмеженням волі на строк до 2 років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років.

за умисне внесення суб'єктом декларування завідомо недостовірних відомостей до декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, якщо такі відомості відрізняються від достовірних на суму понад 2000 ПМ для працездатних осіб,

– штраф від 68 000 до 85 000 гривень **або** громадські роботи на строк від 150 до 240 годин, **або** обмеженням волі на строк до 2 років, або позбавленням волі на той самий строк, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років.

Кримінальна відповідальність

Незаконне збагачення (ст. 368-2 КК України):

за набуття особою, уповноваженою на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, у власність активів у значному розмірі, законність підстав набуття яких не підтверджено доказами, а так само передача нею таких активів будь-якій іншій особі -

– позбавлення волі на строк до 2 років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років, з конфіскацією майна.

ті самі діяння, вчинені службовою особою, яка займає відповідальне становище,

– позбавленням волі на строк від 2 до 5 років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років, з конфіскацією майна.

ті самі діяння, вчинені службовою особою, яка займає особливо відповідальне становище, -

– позбавленням волі на строк від 5 до 10 років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років, з конфіскацією майна.

Під активами у значному розмірі у цій статті розуміються грошові кошти або інше майно, а також доходи від них, якщо їх розмір (вартість) перевищує одну тисячу неоподатковуваних мінімумів доходів громадян* (розмір податкової пільги, визначений пп. 169.1.1 п. 169.1. ст.169 ПК України)

Під передачею активів у цій статті розуміється укладення будь-яких правочинів, на підставі яких виникає право власності або право користування на активи, а також надання іншій особі грошових коштів чи іншого майна для укладення таких правочинів.

Адміністративна відповідальність

Порушення вимог фінансового контролю (ст. 172-6 КУпАП):

за несвоєчасне подання без поважних причин декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування,

– штраф від 850 до 1 700 гривень;

за неповідомлення або несвоєчасне повідомлення про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента або про суттєві зміни у майновому стані,

– штраф від 1 700 до 3 400 гривень;

зазначені дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж порушення,

– штраф від 1 700 до 5 100 гривень з конфіскацією доходу чи винагороди та з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на один рік.

за подання завідомо недостовірних відомостей у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування,

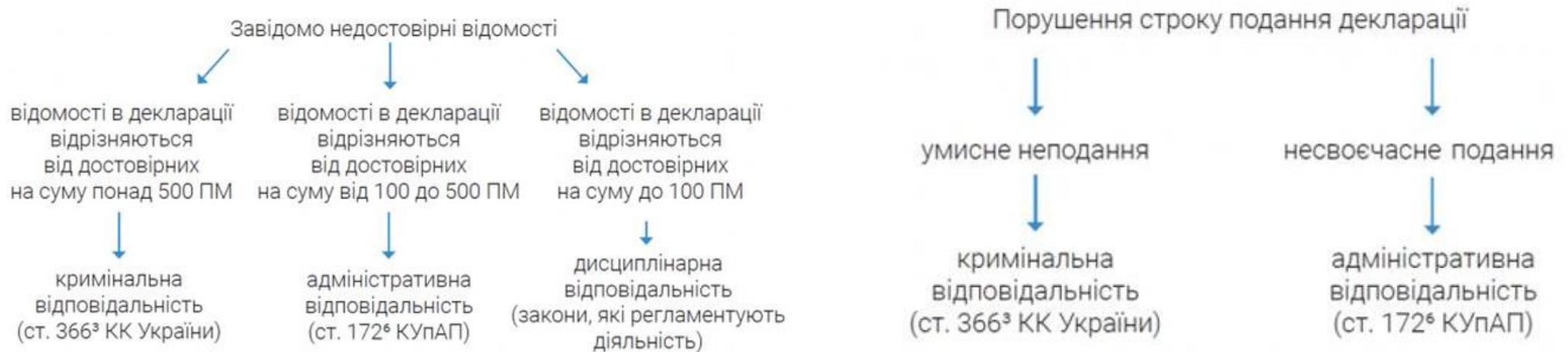
– штрафу від 17 000 до 42 500 гривень.

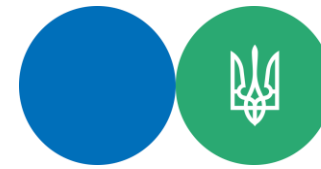
Адміністративна відповідальність

Порушення вимог фінансового контролю (ст. 172-6 КУпАП):

Суб'єктами правопорушень у частині неповідомлення або несвоєчасного повідомлення про суттєві зміни у майновому стані є суб'єкти декларування, які є службовими особами, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище, а також суб'єкти декларування, які займають посади, пов'язані з високим рівнем корупційних ризиків.

Відповідальність за цією статтею за подання завідомо недостовірних відомостей у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, стосовно майна або іншого об'єкта декларування, що має вартість, настає у випадку, якщо такі відомості відрізняються від достовірних на суму від 100 до 500 ПМ для працездатних осіб.

Адміністративна відповідальність

Невиконання законних вимог (приписів) Національного агентства з питань запобігання корупції (ст. 188-46 КУпАП):

за невиконання законних вимог (приписів) Національного агентства з питань запобігання корупції щодо усунення порушень законодавства про запобігання і протидію корупції, ненадання інформації, документів, а також порушення встановлених законодавством строків їх надання, надання завідомо недостовірної інформації або не у повному обсязі,

– штраф від 1 700 до 3 400 гривень;

за ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за таке ж порушення,

– штраф від 3 400 до 5 100 гривень.

Важливо знати

Припинення державної служби у разі втрати державним службовцем права на державну службу (п.п. 3, 4, 4-1, 5, 7 ч. 1 та ч. 2 ст. 84 Закону України «Про державну службу»), зокрема, відбувається у разі:

набрання законної сили рішенням суду щодо притягнення державного службовця до адміністративної відповідальності за пов'язане з корупцією правопорушення, яким на особу накладено стягнення у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, що пов'язані з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування;

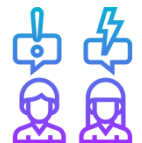
набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо державного службовця за вчинення умисного кримінального правопорушення та/або встановлення заборони займатися діяльністю, пов'язаною з виконанням функцій держави;

набрання законної сили рішенням суду щодо такого державного службовця про визнання його активів або активів, набутих за його дорученням іншими особами або в інших передбачених статтею 290 Цивільного процесуального кодексу України випадках, необґрунтованими та їх стягнення в дохід держави;

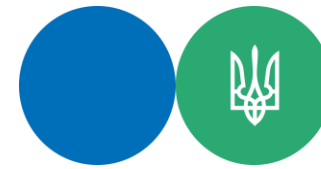

наявності відносин прямої підпорядкованості близьких осіб у випадку, передбаченому статтею 32 Закону;

наявності у державного службовця реального чи потенційного конфлікту інтересів, який має постійний характер і не може бути врегульований в інший спосіб.

У вказаних випадках, **суб'єкт призначення зобов'язаний звільнити державного службовця у триденний строк з дня настання або встановлення вищевказаних фактів**, якщо інше не встановлено законом (крім випадку наявності відносин прямої підпорядкованості близьких осіб).

Дисциплінарна відповідальність

- ❖ у разі встановлення за результатами повної перевірки декларації відображення у декларації недостовірних відомостей Національне агентство з питань запобігання корупції письмово повідомляє про це керівника відповідного державного органу, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування, їх апарату, юридичної особи публічного права, у якому працює відповідний суб'єкт декларування (ч. 2 ст. 51-3 Закону).
- ❖ за порушення Правил етичної поведінки в органах Державної податкової служби, затверджених Наказом Державної податкової служби України 02.12.2019 № 52.

Корупційні кримінальні правопорушення

Корупційними кримінальними правопорушеннями відповідно до Кримінального кодексу України вважаються кримінальні правопорушення, передбачені статтями 191, 262, 308, 312, 313, 320, 357, 410, у випадку їх вчинення шляхом зловживання службовим становищем, а також кримінальні правопорушення, передбачені статтями 210, 354, 364, 364-1, 365-2, 368, 368 – 369-2 цього Кодексу.

Усунення наслідків правопорушень, пов'язаних з корупцією

Фізичні та юридичні особи, права яких порушено внаслідок вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення і яким завдано моральної або майнової шкоди, збитків, мають право на відновлення прав, відшкодування збитків, шкоди в установленому законом порядку.

Збитки, шкода, завдані фізичній або юридичній особі внаслідок незаконних рішень, дій або бездіяльності суб'єкта, який здійснює заходи щодо запобігання і протидії корупції, відшкодовуються з Державного бюджету України в установленому законом порядку.

Держава, Автономна Республіка Крим, орган місцевого самоврядування, які відшкодували збитки, шкоду, завдану незаконним рішенням, діями або бездіяльністю суб'єкта, що здійснює заходи щодо запобігання та протидії корупції, мають право зворотної вимоги (регресу) до особи, яка завдала збитків, шкоди, у розмірі виплаченого відшкодування (крім відшкодування виплат, пов'язаних із трудовими відносинами, відшкодуванням моральної шкоди).